

חדש אסור מן התורה!

בעת האחרונה התבשר עולם התורה בחידוש מהפכני, אשר יביא לכאורה להרבות תורה בישראל, יעמיק את העיון ויחסוך זמן רב של ביטול תורה. החידוש הינו על טהרת הטכנולוגיה, עם המלצות חמות של רבנים וגדולי תורה שליט"א.

המדובר בכלי דמוי פלאפון, רק קצת יותר גדול (אסור לומר בקול, אך הוא דומה בגודלו לאייפון המשוקץ...), המכשיר מכיל את כל התורה, החל מחמשה חומשי תורה ונביאים עבור למשנה גמרא ומדרשים ושו"ת ועוד ועוד. מסך המכשיר הינו בשחור לבן בלבד – וזה חלק מטהרתו וכשרותו.

נתאר לעצמנו, אברך בן תשחורת הוגה על סוגייה קשה, במקום 'לשרוף' 2 דקות על להביא מהארון את הרשב"א ולחפש בריטב"א ולעבור על ה'קצות', בלחיצת כפתור הוא מסיים עם כל התהליך והוא כבר לומד את ה'ראשון' המתאים בלא לקום ממקומו. לאחר מכן הוא מציין את הערותיו על גבי המכשיר במהירות, וממשיך בעומק העיון! מה יותר נפלא מזה?! גן עדן!!

שכחנו לספר שהמכשיר מכיל גם שיעורי תורה מוקלטים, ולא יאומן אף פירוש בהיר וקולח על כל הש"ס, רק תלחץ ותשמע הסבר לכל גמרא מוקשת. חלום רוחני!

הדבר נראה נפלא ומדהים לכל מי שעומד מן הצד, אך כמי שמצוי בעומק העניין ויודע את 'סוגיית' הטכנולוגיה על בוריה – הדברים אינם פשוטים כלל וכלל. ואמנה את החסרונות אחת לאחת:

א. כשהמציאו את הפלאפון הכשר, היה אחד מגדולי ישראל שליט"א שאף שהסכים לתיקון שבדבר, לא רצה לחתום על אותו מכתב ידוע להשתמש רק בטלפון כשר. אותו גדול צפה בעיני קודשו שברגע שמכשירים משהו פסול אזי הוא הופך ל'מצוה', וגם מי שלא צריך יחזיק במכשיר זה המביא ריקנות וביטול תורה עד בלי די. מה גם שבתחילה הציבור השתמש במכשירים כשרים, אך עם הזמן נפרצו המכשירים ורק הקו נשאר כשר, ואנן סהדי רח"ל לרבים מהאברכים שמתהדרים בקו כשר עם מצלמה ורדיו ואפשרות צפיה בסרטונים.

מדבר זה ניתן להקיש גם על המכשיר הנ"ל – נכון, לכאורה הוא פלא רוחני נפלא (ובהמשך יתבאר בס"ד שאף זה לא), אך מי ערב לנו שאותו שחור לבן לא יהפוך לצבעוני ויזואלי, ו'חכמי' האברכים הרוצים לחסוך כסף ישיגו מכשיר עם יותר אפשרויות ויטמיעו בתוכו התוכנה עם הספרים וינופפו בדבר טמא לאמור "אני מחזיק ש"ס ומפרשים..." וא"ת שדבר כזה לא יקרה, הרי אין צורך להיות נביא – מספיק להביט על ה-15 שנים האחרונות ולראות איך הטכנולוגיה בציבור החרדי התפתחה (עד כדי כך שלאחרונה דיברתי עם מס' אברכים על האיסור של צפייה בסרטים, והם התווכחו איתי – מניין שאסור להסתכל בסרטים שרואים שם נשים שאינם חשופות?! רח"ל), עד שכמעט ואין בית שנקי מסרטים – והכל התחיל פעם ממסכים שחור לבן עם תוכנות מיושנות לכתובה והגיע עד למימדים המפלצתיים של היום שמפילים חללים רבים! (בגטו לודז' יצא מכתב של רבני העיר שעקב המצב הנורא מותר למי שחלש לאכול דבר אחר. כל רבני העיר חתמו מלבד הקדוש רבי נחמיה"ל אלתר הי"ד אחיו של האמרי אמת. והסביר שאף שיש להקל, אך הוא לא מסוגל לחתום על היתר לאכול דבר אחר. וד"ל)

ב. כמדומה היה זה מרן הרב שך זצ"ל שאמר שחיברו את העין משפט לעצלנים בלבד, כי בדורות עברו ידעו הכל וזכרו הכל. הגרמ"י לפיקוביץ נלחם בשעתו ב'אוצר החכמה' וטען שזה מוריד מעמל התורה. הגאון ר' משה חברוני זצ"ל קיבל מתנה 'אוצר מפרשי התלמוד' ורשם על הספר 'לידע שאין התורה ניקנת אלא בעמלה' (כך בערך הלשון).

בישיבות בליטא היו הבחורים מקיימים משמרות סביב הרשב"א היחיד שהיה בישיבה, והיו בחורים שהיו ערים בלילה כי אז הגיע תורם... והם ידעו את הראשונים והאחרונים. והיום שיש שפע עצום של ספרים ראשונים כאחרונים למכביר פזורים בכל פינה. עצוב לומר אבל באופן יחסי לדורות עברו - בקושי מסתכלים שם. היום לומדים הכל מקיצורים וגם אחרי זה בקושי יודעים. אחד מרבתי אמר לי פעם "שפעם בישיבות עבדו על איך ללמוד ריטב"א, והיום הרוב עובדים על איך לדקלם ריטב"א".

והנה כעת באמצעות מכשיר מדהים זה גם את העמל הקטן להביא ספר מהארון ולהתייגע בצורת הדף שבו – גם זה לא יהיה! אחד מחכמי הדור הקודם כשהגיע לזקנה ושיבה והתקשה לראות הציעו לו מסך אלקטרוני עם גמרא באותיות ענק אמר אותו גדול "גמרא זה דבר שאפשר לנשק – מסך אי אפשר לנשק!".

ג. האם זה החינוך שלנו לילדים? אבא לומד ממכשיר קטן?! הילד לא רואה את התוכן, הוא רואה את המכשיר, והוא יודע שזה מכשיר טכנולוגי. אז היום זה מכשיר כשר וכשהוא יגדל רח"ל זה גם יהיה מכשיר אבל לא כשר...

ד. ואם תאמר, והלא בדורנו כמה וכמה אברכים נעשו מחברים חשובים הודות לפלאי הטכנולוגיה? כמה אברכים בנו עצמם הודות למחשב? נכון. אבל אותו שואל אינו יודע כמה נזק עצום הטכנולוגיה עשתה. כמה אברכים היא שרפה. אני אישית מכיר בעלי מחברים של ספרים חשובים שגולשים לטינופת וצופים בכל דבר אסור, או שרודפים כילדים קטנים אחר כל נייעס וקליפים. דומה הדבר לאותו חבדני"ק תמים ששואל "מה רע בחב"ד הרי כ"כ הרבה יהודים הם קירבו?" והוא לא יודע שיותר מאשר הם קירבו – הם הרסו! ואכמ"ל. (אגב, עברתי על מאות ספרים שנתחברו בדור שלנו, וראיתי דבר מעניין: מאד ככל שהאברך קשור יותר לפלאי הטכנולוגיה אזי ספרו עוסק בליקוטי הלכה מוסר וסתם ידיעות או ווארטים לתורה או לש"ס, וככל שהאברך מנותק מהטכנולוגיה אזי ספרו עוסק בסוגיות העמוקות דאביי ורבא ובחקר ההלכה אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. ואני אישית, שזכיתי לחבר כמה חיבורים, יכול להעיד שהדברים היותר מוצלחים ועמוקים שכתבתי עלו והתחדשו בשבתות או זמנים שהייתי מנותק מהמחשב)

ה. מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל היתה תקופה שלא היה יכול לקרוא מ"מ ביקש גמרא כי עפ"י צורת הדף יכול היה לזכור השקלא וטריא. ובכל המכשירים והתוכנות הנ"ל גם אם יש בהם צורת הדף מ"מ אינה צורת הדף המקורית ולא תועיל לזכרון. וכל הרגש לספר קודש כבר לא קיים. ויכול להעיד כל מי שמתעסק עם ספרים בתוכנות ממוחשבות שהוא זוכר פחות.

ו. הגר"ם גיפטר זצ"ל היה מתבטא שיש רבים שאינם מסוגלים לחדש ולהנות מהלימוד כי אינם יודעים ש"גמרא לא קונים עם פפסי... אלא רק בעמל התורה". ומה עמל יש בלשבת מול מכשיר ופשוט ללחוץ ולקרוא. ויש המגדילים לעשות בעת ה'לימוד' מול מחשב הם שומעים מוסיקה (בן דוד שווקאי ודומיהם), כי זה "מרכז להם את המחשבה"... איזו צורה יש ללמוד שכזה?!

ז. בשבת, כשהמחשב אינו קיים, שעה שאני לומד משהו מתרגום יונתן – הרי שאני מתייגע להבין דבריו הקדושים ופעמים שיוצאים חידושים רבים, ולעומת זאת במחשב בלחיצת כפתור יש לי תרגום מובנה והבנתי ו'דקלמתי' את דבריו ותו לא. כמו"כ כל ספרי הביאורים על הש"ס (הקיימים במחשב ובמכשיר הנ"ל) שמסתכלים בהם כשקצת נשברים מלהבין, אזי קוראים הפירוש הבהיר מרגישים שהבינו ושלוש על ישראל. כל העמל, כל חדוות היגיעה וההבנה לבד הכל נעלם ואת מקומו תופסת השטחיות. (כותב השורות כתב תקופה באחת מההוצאות של פירושי הש"ס, ויכול להעיד שבלחץ הזמן יוצאים טעויות בפשט שמונחלים לרבבות לומדים לדורות! ואיני רוצה להרחיב במחדלים רבים מעין אלו הידועים לי...).

הטענה שאין לי תשובה כנגדה היא שרבים חשובים הסכימו למכשיר הנ"ל. ובאמת צע"ג. וב"ה אברר העניין אצל אותם רבנים שליט"א. אך זאת חשוב לדעת - שסוגייה זו של הטכנולוגיה, לא היתה כדוגמתה בעולם, וע"כ הגדרים קשים מאד להבחנה, וכל אחד הרוצה להינצל מאותם מרעין בישין יזר עצמו לחלוטין מכל פשרה שהיא בנושא הנ"ל.